

Bilaga JPM 1

Instruktion till provtagare

Säker hagelgevärshantering

Vid detta prov ska du visa att du kan hantera ett hagelgevär på ett säkert och riktigt sätt. Förutsättningen är att du inte har hanterat vapnet före provet.

1. Du ska använda skjutbanans vapen.
2. Provledaren kommer att be dig hämta skjutbanans vapen i vapenstället.
3. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
4. När du kommer fram till provledaren med vapnet får du två klickpatroner. Dessa patroner markerar skarp ammunition.
5. På provledarens tillsägelse laddar du vapnet. Därefter är förutsättningen för provet att du och provledaren tillsammans är ute på småviltjakt.
6. På provledarens tillsägelse ska du gå en snitslad stig. Ni har då skilts åt och du jagar ensam.
7. Under promenaden längs den snitslade stigen ska du alltså helt bortse från provledaren. ”Han/hon är långt borta”. Ni träffas igen när provledaren kallar på dig för en gemensam rast.
8. Under hela provet ska du hantera vapnet på ett säkert och riktigt sätt – tänk på att klickpatronerna markerar skarp ammunition.
9. Du ska tydligt visa de åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
10. Provet avslutas först när provledaren säger till.
11. För att bli godkänd krävs att du hanterat vapnet korrekt under hela provet och noga följer meddelade anvisningar.

Om provplatsen är utformad så att provledaren måste följa dig under provet, för att kunna iaktta ditt handlande tillräckligt noggrant, ska provledaren härutöver orientera dig enligt följande:

”Jag kommer att följa efter dig längs stigen. Men du ska bortse från mig. Du är ensam till dess jag kallar på dig för att vi gemensamt ska ta rast under jakten”.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Avståndsbedömning

Vid detta prov ska du visa att du kan bedöma inom vilket avstånd du kan använda ett hagelgevär. Du ska också visa att du kan hantera ett hagelgevär på ett säkert och riktigt sätt när du använder det praktiskt. Förutsättningen är att du inte har hanterat vapnet före provet.

1. Från skjutplatsen kommer du att se fem djurfigurer och en fågelsiluett mot fri himmel.
2. För att bli godkänd
 - ska du skjuta på den eller de figurer som är inom hagelhåll
 - får du inte skjuta på den eller de figurer som är utom hagelhåll.
3. Du ska använda skjutbanans vapen.
4. Provledaren kommer att be dig hämta skjutbanans vapen i vapenstället.
5. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
6. Av provledaren får du två klickpatroner. Patronerna markerar skarp ammunition.
7. Du ska ställa dig på skjutplatsen.
8. På provledarens order laddar du med två patroner.
9. Du ska hålla vapnet i färdigställning – kolvkammen får inte hållas högre än armhålan innan mål visas.
10. När du är klar att skjuta, ska du anmäla ”färdig” till provledaren.
11. Sedan du anmält ”färdig” har du rätt att osäkra vapnet.
12. Den första figuren visas sedan du anmält ”färdig”.
13. Anser du att målet är inom håll ska du markera detta genom att ”skjuta ett skott” mot det.
14. Skjuter du fällt figuren omedelbart ner. Detta gäller inte fågelsiluetten.
15. Avstår du från att skjuta – hållet är för långt – står figuren uppe i fem sekunder innan den fällt ner. Beträffande fågelsiluetten ska du meddela om du avstår från att skjuta.
16. När du skjutit på en figur ska du omedelbart ”ladda om”, bryta och lägga ihop vapnet för att spänna mekanismen.
17. Du har rätt att osäkra omedelbart efter omladdning.
18. När sex figurer visats ber provledaren dig att ställa tillbaka vapnet i vapenstället.
19. När du placerat vapnet i stället är provet avslutat.
20. Håller du vapnet mot axeln när mål inte visas eller i övrigt inte rättar dig efter meddelade anvisningar kan du bli underkänd för att du inte följer reglerna.
21. Du ska tydligt visa de åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
22. Felaktig vapenhantering medför underkänt prov oavsett resultatet av avståndsbedömningen.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Säker hagelgevärshantering och avståndsbedömning

Vid detta prov ska du visa att du kan hantera ett hagelgevär på ett säkert och riktigt sätt samt att du kan bedöma inom vilket avstånd du kan använda ett hagelgevär. Förutsättningen är att du inte har hanterat vapnet före provet.

1. Du ska använda skjutbanans vapen.
2. Provledaren kommer att be dig hämta skjutbanans vapen i vapenstället.
3. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
4. När du kommer fram till provledaren får du två klickpatroner. Patronerna markerar skarp ammunition.
5. Du ska ladda vapnet på provledarens tillsägelse. Därefter är förutsättningen för provet att du och provledaren tillsammans är ute på småviltjakt.
6. På provledarens tillsägelse ska du gå en snitslad stig. Ni har då skilts åt och du jagar ensam.
7. Under promenaden längs den snitslade stigen kommer provledaren att följa efter dig. Du ska ändå helt bortse från provledaren. ”Han/hon är långt borta”. Ni träffas igen när provledaren kallar på dig för att ni gemensamt ska ta rast.
8. Längs den snitslade stigen finns bl.a. sex plattor utlagda. När du kommer till en platta ska du ställa sig på den och se dig omkring.
9. Från plattan ska du kunna se en djurfigur eller fågelsiluett och bedöma avståndet. Anser du att målet är inom skotthåll ska du markera detta genom att ”skjuta ett skott” mot det.
10. Har du inte skjutit inom fem sekunder från det du upptäckt målet anses som om du avstått. Men skjuter du mot ett mål på för långt avstånd blir du underkänd även om det sker utanför tidsramen fem sekunder.
11. När du skjutit ska du omedelbart ”ladda om” – bryta och lägga ihop vapnet för att spänna mekanismen.
12. När du löst uppgiften på respektive platta fortsätter du självmant efter den snitslade stigen.
13. Under hela provet ska du hantera vapnet på ett säkert och riktigt sätt. Tänk på att klickpatronerna markerar skarp ammunition.
14. Du ska tydligt visa de åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
15. Provet avslutas först när provledaren säger till.
16. För att bli godkänd krävs att du
 - hanterat vapnet korrekt under hela provet
 - skjutit mot varje mål inom hagelhåll
 - inte skjutit mot något mål utom hagelhåll
 - noga följt meddelade anvisningar.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Lerduveskjutning

Vid detta prov ska du visa att du kan skjuta godkänt med hagelgevär och att du också kan hantera vapnet på ett säkert och riktigt sätt när du använder det praktiskt. Förutsättningen för provet är att du inte har hanterat vapnet före provet.

1. Du ska skjuta på sex frångående lerduvor. För godkänd måste minst fyra duvor träffas.
2. Du får använda eget vapen, lånat eller skjutbanans vapen.
3. Du får använda egen ammunition om hagelstorleken är US 6–2,75 mm eller mindre. Haglen får vara av stål eller annat giftfritt material.
4. Provledaren kommer att be dig hämta vapnet i vapenstället.
5. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
6. Av provledaren får du tolv patroner.
7. Du ska ställa dig på skjutplatsen och prova ut en ledig ställning.
8. Du får göra några provanläggningar.
9. Provledaren kommer att kasta en provduva, som du får lägga an mot med tomt vapen.
10. På provledarens order laddar du med två patroner.
11. Du ska hålla vapnet i färdigställning – kolvkammen får inte hållas högre än armhålan.
12. När du är klar att skjuta ska du anmäla ”färdig” till provledaren.
13. Sedan du anmält ”färdig” har du rätt att osäkra vapnet.
14. Du ropar själv fram duvan som då kastas omedelbart.
15. Bommad duva får påskjutas med det andra skottet.
16. Sedan du skjutit laddar du om, osäkrar och ropar fram nästa duva.
17. När du skjutit på alla sex lerduvorna anmodar provledaren dig att ställa tillbaka vapnet i vapenstället och lämna tillbaka eventuellt överbliven ammunition.
18. När du placerat vapnet i stället är provet avslutat.
19. Om någon av duvorna skulle ha avsevärt annan riktning än provduvan behöver du inte skjuta. Om du skjuter och bommar på en sådan duva får du en ny duva. Om du skjuter och träffar räknas träffen.
20. Skulle en lerduva gå sönder i utkastet ska du inte skjuta. Du får en ny duva. Träff i en bit av en trasig duva räknas inte. Skulle du förivra dig och skjuta på en bit får du likväl en ny duva.
21. Blir det en klick eller glömmet du att osäkra får du en ny duva.
22. Håller du vapnet mot axeln när du ropar fram duvan eller i övrigt inte rättar dig efter meddelade anvisningar kan du bli underkänd därför att du inte följer reglerna.
23. Du ska tydligt visa de åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
24. Felaktig vapenhantering medför underkänt oavsett skjutresultat.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Skjutning mot markmål

Vid detta prov ska du visa att du kan skjuta bra med hagelgevär på sidogående markmål och att du också kan hantera vapnet på ett säkert sätt när du använder det praktiskt. Förutsättningen för provet är att du inte har hanterat vapnet före provet.

1. Du ska skjuta på två markmål, ett vänster- och ett högergående. För att bli godkänd måste du träffa båda. Som träff räknas minst 8 hagel (US nr 7,5-Ø 2,4 mm/ nr 7-Ø 2,5 mm) inom träffområdet (Ø 9 cm, placerat över lung-hjärtområde) för hare- och rävfigur, eller minst 28 hagel inom träffområdet (Ø 18 cm placerat över lung-hjärtområdet) för rådjursfigur.
2. Du får använda eget vapen, lånat eller skjutbanans vapen.
3. Du får använda egen ammunition om hagelstorleken är (US nr 7,5-Ø 2,4 mm/nr 7-Ø 2,5 mm). Haglen ska vara av ett material som inte är rikoschettbenäget.
4. Provledaren ber dig hämta vapnet i vapenstället.
5. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
6. Av provledaren får du fyra patroner.
7. Du ska ställa dig på skjutplatsen och prova ut en ledig ställning.
8. Provledaren beskriver var och i vilken turordning målen kommer.
9. Du får ett provlöp och får göra provanläggningar.
10. På provledarens order laddar du med två patroner.
11. Du ska hålla vapnet i färdigställning – kolvkammen får inte hållas högre än armhålan.
12. När du är klar att skjuta ska du anmäla ”färdig” till provledaren.
13. Sedan du anmält ”färdig” har du rätt att osäkra vapnet.
14. Du ropar själv fram målet som då kommer omedelbart.
15. Du får skjuta två skott i varje lopp.
16. Sedan du skjutit laddar du om, osäkrar och ropar fram nästa mål.
17. När du skjutit på båda målen ber provledaren dig att ställa tillbaka vapnet i vapenstället och lämna tillbaka eventuellt överbliven ammunition.
18. När du har placerat vapnet i stället är provet avslutat.
19. Blir det en klick eller glömmer du att osäkra får du ett nytt mål/lopp.
20. Håller du vapnet mot axeln när du ropar fram målet eller i övrigt inte rättar dig efter meddelade anvisningar kan du bli underkänd därför att du inte följer reglerna.
21. Du ska tydligt visa de åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
22. Felaktig vapenhantering medför underkänt oavsett skjutresultat.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Säker kulgevärshantering

Vid detta prov ska du visa att du kan hantera ett kulgevär på ett säkert och riktigt sätt. Förutsättningen är att du inte har hanterat vapnet före provet.

1. Du ska använda skjutbanans vapen som är av cylindermekanismtyp.
2. Provledaren ber dig hämta vapnet i vapenstället.
3. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
4. När du kommer fram till provledaren med vapnet får du fyra blinda patroner. Dessa patroner markerar skarp ammunition.
5. På provledarens order laddar du vapnet.
6. Provet avslutas med att du på provledarens anmodan ställer tillbaka vapnet i vapenstället.
7. Du ska tydligt visa de åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
8. För att bli godkänd krävs att du har hanterat vapnet korrekt under hela provet och noga följt meddelade anvisningar.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Precisionsskjutning

Vid detta prov ska du visa att du kan skjuta bra med kulgevär och att du också hanterat vapnet på ett säkert och riktigt sätt när du använder det praktiskt. Förutsättningen för provet är att du inte har hanterat vapnet före provet.

1. Du ska skjuta två serier om fyra skott vardera mot två pistoltavlor. En serie på varje tavla.
2. Den första serien ska skjutas från skjutstolen – bästa tänkbara stöd – mot den vänstra pistoltavlan. Den andra serien – mot den högra tavlan – ska skjutas med jägarmässigt stöd t.ex. sittande, stående vid stängen eller motsvarande – men inte sittande i skjutstolen eller liggande.
3. För godkänt prov krävs att spridningen av den första serien (träffbilden) inte överstiger 12 cm och att spridningen av den andra serien inte överstiger 17 cm. Båda serierna måste vara godkända.
4. Du får använda eget vapen, vapen som du lånat eller skjutbanans vapen.
5. Du får använda egen ammunition.
6. Provledaren ber dig hämta vapnet i vapenstället.
7. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
8. Du ska sätta sig i skjutstolen, prova ut en bra ställning och göra några provanläggningar.
9. Av provledaren får du åtta patroner.

10. På provledarens order laddar du med högst fyra patroner eller det mindre antal som vapnet rymmer. Därefter säkrar du.
11. När du är klar att skjuta ska du anmäla ”färdig” till provledaren.
12. Sedan du anmält ”färdig” har du rätt att osäkra vapnet.
13. Provledaren meddelar att du ska börja skjuta den första serien – alltså serien mot den vänstra tavlan.
14. Du skjuter samtliga fyra skott och har tre minuter till förfogande från det du anmält ”färdig”.
15. Vapnet behöver inte säkras mellan skotten i serien såvida inte något inträffar som särskilt motiverar detta.
16. När du skjutit den första seriens skott intar du på provledarens anmodan en bekväm jägarmässig skjutställning utanför skjutstolen.
17. När du funnit en bra skjutställning laddar du på provledarens order åter med högst fyra patroner eller det mindre antal vapnet rymmer och säkrar.
18. Därefter genomförs skjutningen mot den högra tavlan efter samma regler som mot den vänstra tavlan – se punkterna 11–15.
19. Om du vill har du rätt att byta skjutställning under den andra serien. I så fall ska vapnet säkras eller ha slutstycket tillbakafört.
20. När också den andra serien är skjuten anmodar provledaren dig att ställa tillbaka vapnet i vapenstället.
21. När du har placerat vapnet i stället är provet avslutat.
22. Använder du mer än tre minuter på någon av serierna blir provet underkänt. Om du laddar innan du får order om det, laddar med flera patroner än fyra eller i övrigt inte rättar dig efter meddelade anvisningar kan du bli underkänd därför att du inte följer reglerna.
23. Du ska tydligt visa de åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
24. Felaktig vapenhantering medför underkänt oavsett skjutresultatet.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Högiltprov/Kulgevär – Jägarnas Riksförbund

Vid detta prov ska du visa att du kan skjuta på stillastående och löpande älg, och att du kan hantera vapnet på ett säkert och riktigt sätt när du använder det praktiskt. Detta prov genomförs enligt Jägarnas Riksförbunds regler för älgskyttemärket i brons.

1. Du ska skjuta mot stillastående och löpande älgfigur. En serie om fyra skott mot stillastående älgfigur och två serier om fyra skott mot löpande älgfigur.
2. Du börjar med att skjuta en serie om fyra skott mot stillastående älgfigur. För godkänt ska alla fyra skotten vara inom träffområdet.

3. Du fortsätter med följande två fyraskottsserier mot löpande älgfigur, där tre av fyra skott i serien ska vara inom träffområdet för att serien ska vara godkänd.
4. Du får använda eget vapen, vapen som du lånat eller skjutbanans vapen.
5. Du får använda egen ammunition.
6. Provledaren ber dig att hämta vapnet i vapenstället.
7. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
8. Du ska ta plats på skjutplatsen, ställa dig i en bra skjutställning och göra några provanläggningar.
9. Av provledaren får du tolv patroner.
10. På provledarens order laddar du med högst fyra patroner och säkrar.
11. När du är färdig ska du anmäla ”färdig” till provledaren.
12. Sedan du anmält ”färdig” har du rätt att osäkra vapnet.
13. Provledaren meddelar att du ska börja skjuta fyra skott mot den stillastående älgfiguren.
14. Du skjuter samtliga fyra skott och har fyrtiofem (45) sekunder till förfogande från det att du avlossat första skottet.
15. Vapnet behöver inte säkras mellan skotten i serien såvida inte något inträffar som särskilt motiverar detta.
16. När du har skjutit serien mot stillastående älgfigur, inväntar du markeringen. På provledarens order laddar du med fyra patroner, säkrar vapnet och anmäler ”färdig” till provledaren.
17. Sedan du anmält ”färdig” har du rätt att osäkra vapnet.
18. Provledaren meddelar att du får börja skjuta serien om fyra skott mot den löpande älgfiguren. Du ropar själv fram målet.
19. När du skjutit serien mot löpande älgfigur, inväntar du markeringen. På provledarens order laddar du med fyra patroner, säkrar och anmäler ”färdig” till provledaren.
20. Serie tre genomförs enligt reglerna i punkt 17–19.
21. När serie tre är skjuten och du fått markering, anmodar provledaren dig att ställa tillbaka vapnet i vapenstället.
22. När du placerat vapnet i stället är provet avslutat.
23. Använder du mer än fyrtiofem (45) sekunder vid skjutningen mot stillastående älgfigur blir provet underkänt. Om du laddar innan du får order om det, laddar med flera patroner än fyra eller i övrigt inte rättar dig efter meddelade anvisningar kan du bli underkänd därför att du inte följer reglerna.
24. Du ska tydligt visa åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
25. Felaktig vapenhantering medför underkänt oavsett skjutresultatet.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.

Högviltprov/Kulgevär – Svenska Jägareförbundet

Vid detta prov ska du visa att du kan skjuta på stillastående och löpande älg, och att du kan hantera vapnet på ett säkert och riktigt sätt när du använder det praktiskt. Detta prov genomförs enligt Svenska Jägareförbundets regler för älg-skyttemärket i brons.

1. Du ska skjuta tre godkända serier mot stillastående och löpande älgfigur.
2. En serie består av fyra skott, två skott mot stillastående och två skott mot löpande älgfigur. För godkänd serie krävs att alla fyra skott sitter inom träffområdet på älgfiguren.
3. Du skjuter första skottet mot stillastående figur. Du laddar om, och efter 2–3 sekunder startar älgfiguren och du skjuter ett skott mot löpande figur. Proceduren upprepas från andra hållet och du skjuter ett skott mot stillastående figur och ett skott mot löpande figur.
4. Du får använda eget vapen, vapen som du lånat eller skjutbanans vapen.
5. Du får använda egen ammunition.
6. Provledaren ber dig att hämta vapnet i vapenstället.
7. Provet börjar när du tar vapnet ur vapenstället.
8. Du ska ta plats på skjutplatsen, ställa dig i en bra skjutställning och gör några provanläggningar.
9. Av provledaren får du tolv patroner.
10. På provledarens order laddar du med högst fyra patroner och säkrar.
11. När du är färdig ska du anmäla ”färdig” till provledaren.
12. Sedan du anmält ”färdig” har du rätt att osäkra vapnet.
13. Provledaren meddelar att du ska börja skjutningen.
14. Du skjuter samtliga fyra skott enligt punkt 3 ovan.
15. Vapnet behöver inte säkras mellan skotten i serien såvida inte något inträffar som särskilt motiverar detta.
16. När du har skjutit serien inväntar du markeringen.
17. På provledarens order laddar du med fyra patroner, säkrar vapnet och anmäler ”färdig” till provledaren.
18. Provledaren meddelar att du får börja skjuta nästa serie.
19. Serie tre genomförs enligt instruktionerna ovan.
20. När serie tre är skjuten och markering skett, anmodar provledaren dig att ställa tillbaka vapnet i vapenstället.
21. När du har placerat vapnet i stället är provet avslutat.
22. Om du laddar innan du fått order om det, laddar med flera patroner än fyra eller i övrigt inte rättar dig efter meddelade anvisningar kan du bli underkänd därför att du inte följer reglerna.
23. Du ska tydligt visa åtgärder du gör för att vapenhanteringen ska vara säker och korrekt.
24. Felaktig vapenhantering medför underkänt oavsett skjutresultatet.

Du ska få möjlighet att ställa frågor. Men provledaren får inte ge dig några svar som kan tänkas hjälpa dig att klara provet.